

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Н. КАРАЗИНА
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНИХ МОВ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ
КВНЗ «ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»

«СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО НАВЧАННЯ
ІНОЗЕМНОЇ МОВИ:
ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ ШКОЛИ ТА ВНЗ»

Матеріали III Міжнародної конференції

Харків, 12 квітня 2013 року

Харків 2013

УДК 811.111:378.147

Затверджено до друку рішенням Вченої ради Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (протокол №1 від 28 січня 2013 р.)

Організаційний комітет конференції:

Голови:

В.Г. Пасинок, доктор педагогічних наук, професор

О.О. Чорновол-Ткаченко, кандидат філологічних наук, доцент

В.Г. Булгакова, методист іноземних мов Харківської академії неперервної освіти

Члени орг. комітету:

В.М. Сердюк, кандидат філологічних наук, доцент

І.А. Ткаля, кандидат філологічних наук, доцент

А.В. Котова, кандидат педагогічних наук, доцент

Г. Г. Гусєва, ст. викладач

С.Л. Немчонок, ст. викладач

Секретарі:

М.В. Аласанія, ст. лаборант

К.В. Ковінько, викладач

А.А. Єременко, викладач

Адреса редакційної колегії:

61022, м. Харків-22, майдан Свободи, 4,

Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна,

факультет іноземних мов,

кафедра англійської мови. тел. (057) 707-53-50

cneldpt@gmail.com

До збірника увійшли матеріали III Міжнародної науково-методичної конференції, присвяченої загальним проблемам навчання і контролю, теорії і методики викладання іноземних мов, питанням пов'язаним з дидактичними та психологічними аспектами навчання іноземних мов у ВНЗ та школі. Також висвітлюються професійна підготовка з іноземних мов та новітні освітні підходи.

Розраховано на наукових працівників, студентів та аспірантів усіх спеціальностей.

ISBN 978-966-623-952-8

© Харківський національний
університет імені В.Н. Каразіна, 2013

ЗМІСТ

МУЛЬТИСЕНСОРНИЙ МЕТОД ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ МОВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ТА СТІЙКОЇ МОТИВАЦІЇ ШКОЛЯРІВ ДО ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ Абанышина А. С., Курликова Л. В. (Харків)	13
ЕЛЕКТРОННА КОМУНІКАЦІЯ ЯК ЗАСІБ УДОСКОНАЛЕННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ Аласанія М.В. (Харків)	14
РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ Андрейко Л.В. (Суми).....	15
ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНШОМОВНОГО ТВОРЧОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ Андрійко І.Ф. (Ніжин).....	17
ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДЛЯ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ Андрухів І.В. (Тернопіль).....	18
ІНТЕГРАЦІЯ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ЯК ФАКТОР ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВИПУСКНИКІВ МОВНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ Байбекова Л.О. (Харків)	19
НАВЧАННЯ АНГЛІЙСЬКОГО АКАДЕМІЧНОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ЕКОНОМІЧНИХ ВІЗ Бєвих В.В. (Чернівці).....	20
ЧТЕНИЕ НОВОСТНЫХ ИНТЕРНЕТ РЕСУРСОВ КАК ВИД РАЗВИТИЯ РЕЧЕВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СТУДЕНТОВ Бєвз Н.В., Стрельченко Д.В. (Харьков)	21
ІНТЕРНЕТ ЯК ЗАСІБ ВИВЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ У ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ Бєлова Ю. С. (Харків).....	23
INHALTE UND METHODEN DES STUDIENBEGLEITENDEN DEUTSCHUNTERRICHTS IN DER UKRAINE AM BEISPIEL VON THEMENVERNETZUNGEN Vyelozyorova O.M. (Charkiw).....	24
СИМВОЛ В ПРОЦЕСЕ ОБУЧЕННЯ Бєляєва Э.Ф., Зубкова Л.Н. (Харьков).....	25
З ДОСВІДУ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ВИКЛАДАННЯ ФРАНЦУЗЬКОЇ МОВИ ЯК ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ Бірюкова К.В. (Харків).....	26

електронне листування є не лише ефективним засобом поширення серед студентів інформації іноземною мовою, але й інструментом спілкування з її носіями, при цьому сама іноземна мова стає не метою, а засобом такого спілкування. Форум також має значний мотиваційний потенціал, бо може стати ефективним засобом організації самостійної роботи студентів за умови вдалої координації викладачем.

Синхронна електронна комунікація – це спілкування із використанням Інтернет-технології зв'язку, що відбувається між двома або більше учасниками в одному/майже одному часовому проміжку (наприклад, за допомогою месенджерів, чат-спілкування, відео- та аудіо-конференцій). Таке спілкування носить непередбачуваний, спонтанний та емоційний характер, тому використання його у навчальній роботі максимально наближує студента до застосування комунікативних навичок у реальних за характером (при цьому віртуальних за каналом) комунікативних умовах. Надбання таких навичок під час самостійної роботи має сформувані у студента стійке позитивне психологічне налаштування на продовження навчання, самовдосконалення, креативний пошук. Користуючись засобами електронної комунікації, студент стає учасником глобального процесу стрімкого оновлення та обміну інформацією. Це неодмінно викликає в нього зацікавленість та створює вмотивованість до практики спілкування іноземною мовою.

Самостійна робота з використанням елементів електронної комунікації у процесі оволодіння іноземною мовою виводить студентів на новий, більш активний та креативний рівень пізнання, що, безумовно, є запорукою ефективного оволодіння більшим обсягом інформації. Крім того, систематичне використання засобів електронної комунікації вирішує такі методичні проблеми викладання іноземної мови, як підбір індивідуального темпу навчання, можливість спілкування в умовах мовної середовища та створення психологічно комфортних умов спілкування.

Зазначимо, що побудова ефективної самостійної роботи студентів може та має базуватись на використанні елементів електронної комунікації. Інформаційні технології несуть у собі різноманітні можливості для розвитку комунікативних навичок, формування іншомовної комунікативної компетенції та підвищення мотивації щодо самовдосконалення.

Література

І. Галичкіна Е.Н. Характеристика комп'ютерного дискурса / Е.Н. Галичкіна // Вестник ОГУ. – 2004. – №10. – с. 55-59.

РОЗВИТОК КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Андрейко Л.В. (Суми)

Головним завданням сучасної вищої школи є створення умов для особистісного розвитку та творчої самореалізації кожного студента, виховання особистості, здатної навчатися впродовж життя і бути готовою до життя у конкурентному світі. Тому від сучасного вищого навчального закладу вимагається впровадження нових підходів до навчання, які забезпечують розвиток

у студентів необхідних компетенцій. Одним з таких підходів є формування під час навчання навичок критичного мислення.

Необхідність розвитку критичного мислення була визначена серед основних освітніх цілей у багатьох європейських країнах та США на початку 90-х років ХХ століття. В Україні та інших нових незалежних державах педагогічна технологія розвитку критичного мислення школярів та студентів стала відомою у другій половині 90-х рр. завдяки розробкам американських педагогів Дж.Стіл, К.Мередит, Ч.Темпла, С.Уолтера. Одними з перших вітчизняних популяризаторів ідей критичного мислення були Т. Закидальський, О. Тягло.

На сьогодні існує безліч трактовок поняття «критичне мислення», які не протирічають, а радше доповнюють одна одну. Основний їх зміст зводиться до наступного: критично мислити – значить свідомо оцінювати, міркувати, мислити. Критичний стиль мислення може бути сформовано поряд з іншими дисциплінами і на базі іноземної мови. Викладач іноземної мови, що працює в рамках технології критичного мислення, має добре усвідомлювати важливість вибору інформативного матеріалу та методу (окремого прийому, стратегії) заняття.

Необхідно зазначити, що нині в спеціальній літературі наведений достатньо широкий арсенал методичних прийомів та технологій, спрямованих на формування навичок критичного мислення. До основних із них належать такі.

1. Кластери. Кластер – виділення смислових одиниць тексту і графічне оформлення у певному порядку.
2. Концептуальне колесо. Студентам необхідно підібрати синоніми до слова, що знаходиться в ядрі понятійного «колеса» і вписати їх в сектори «колеса».
3. Інсерт. Прийом маркування тексту такими позначками: "V" – те, що відомо; "-" – те, що протирічить уявленням студентів; "+" – те, що є новим; "?" – ставиться коли у студента виникло бажання узнати про те, що написано більш детально.
4. "Мозкова атака" - це ефективний метод колективного обговорення, пошуку рішень, що здійснюється через вільне накопичення ідей з певної теми. вираження поглядів усіх учасників.
5. Асоціювання. Цей прийом передбачає визначення основного поняття. формування переліку додаткових понять, які мають прямий або асоціативний зв'язок із центральним поняттям, та встановлення зв'язків поміж усіма поняттями.
6. Створення синканів - малих поетичних форм, що складаються з п'яти рядків. У такий спосіб студент має можливість з великого обсягу інформації відібрати головне і подати його в стислій формі.
7. Товсті та тонкі питання. Тонкі питання: хто, де, коли, що, чи згодні ви. чи було, чи буде тощо. Товсті питання: Чому ви так думаете? В чому різниця? Поясніть, чому? тощо.
8. П'ятихвилинне есе. П'ятихвилинне есе ставить перед студентами два завдання: написати, що дізналися з теми; поставити запитання – «Що залишилось незрозумілим?».

Використання цих та інших прийомів створює можливості для формування у студентів навичок критичного мислення, які пов'язані з умінням добувати,

опрацьовувати та використовувати інформацію з різних джерел, а також викладати результати її аналізу в стислій формі.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ІНШОМОВНОГО ТВОРЧОГО ПИСЕМНОГО МОВЛЕННЯ

Андрійко І.Ф. (Ніжин)

Зрозуміти природу іншомовного творчого письма (далі ТП) неможливо без розуміння сутності понять «творчість», «креативність», «творчі здібності». Аналіз психологічної літератури свідчить, що творчість і креативність не є тотожними поняттями. Якщо під творчістю психологи розуміють творчу діяльність практичного чи теоретичного характеру, у процесі якої виникають або створюються нові, з точки зору суб'єкта діяльності, результати, то креативність тлумачать як здібність людини до творчості [3, с. 192; с. 405]. Разом з інтелектом та обдарованістю креативність належить до загальних здібностей – індивідуально-психологічних особливостей, які відрізняють одну людину від іншої і забезпечують успішність, легкість виконання будь-якої діяльності. Проте загальні здібності не можна зводити до знань, умінь та навичок, їх необхідно відрізнити також і від задатків – вроджених анатомо-фізіологічних особливостей людини.

З точки зору методики, важливим є той факт, що здібності за своєю сутністю є динамічним поняттям та існують лише у розвитку, який ніколи не припиняється і здійснюється тільки у процесі того чи іншого виду діяльності. Отже, креативність можна і необхідно розвивати у студентів саме під час виконання творчих письмових завдань, а не під час навчання таких функціональних видів письма, як офіційний лист, рецензія, анотація, резюме тощо.

Крім того, для розробки методики навчання ТП потрібно з'ясувати відмінності творчої діяльності від предметної діяльності. Предметна діяльність завжди цілеспрямована, свідома, орієнтована на відповідний до мети результат, раціонально побудована, довільна, алгоритмізована і вмотивована. Її основу складає адаптивна активність особистості [2, с. 157-163]. Саме таким характеристикам відповідає продуктивна писемно-мовленнева діяльність індивіда.

Для творчої діяльності характерні домінування несвідомого над свідомим, спонтанність (раптовість), мимовільність, ірраціональність, внутрішня активність і нервова напруга, орієнтація на новий, незвичний результат, який часто є побічним продуктом діяльності [2, с. 157]. Творчість передбачає захопленість предметом і самим процесом діяльності. Якщо предметна діяльність завершується після отримання результату, то творча діяльність на цьому етапі лише розпочинається. Творчість, з точки зору Д.Б. Богоявленської, є ситуативною нестимульованою активністю, що проявляється в прагненні вийти за межі заданої проблеми [1, с. 36]. Механізм творчості складає взаємодія когнітивної та афективної сфер особистості.

Зазначені особливості творчої діяльності та виділені Дж. Гілфордом шість параметрів креативності, а саме: 1) здатність знаходити і ставити проблему; 2) здатність генерувати велику кількість ідей; 3) гнучкість; 4) оригінальність; 5) здатність удосконалювати об'єкт, додаючи деталі; 6) здібність до аналізу і синтезу [2, с. 184] дозволяють визначити ТП як такий вид мовленнєвої діяльності, що спрямований на самостійне породження оригінальних авторських текстів на